

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
ДОНЕЦЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ПАЛАЦ ДИТЯЧОЇ ТА ЮНАЦЬКОЇ ТВОРЧОСТІ**

**XII Міжнародна виставка «Сучасні заклади освіти»
(31.03.2021 р. – 03.04.2021 р.)**

Науково-практична конференція

**«ДИТИНОЦЕНТРИЗМ: ПЕДАГОГІКА ПАРТНЕРСТВА ТА
ПОЗИТИВНА ПСИХОЛОГІЯ»**

Київ – 2021

ПРОГРАМА НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**ДИТИНОЦЕНТРИЗМ ЯК СИСТЕМОУТВОРЮВАЛЬНА ІДЕЯ
СУЧАСНОЇ ОСВІТИ**

Соколенко Тетяна Миколаївна,

кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач методичного відділу
Донецького обласного палацу
дитячої та юнацької творчості

**СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА ПРИРОДА ПОЗАШКІЛЬНОГО
ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ: ЦІННОСТІ ДИТИНОЦЕНТРИЗМУ**

Канзюба Ольга Михайлівна,

директор Донецького обласного палацу
дитячої та юнацької творчості

**ПЕДАГОГІКА ПАРТНЕРСТВА – КЛЮЧОВИЙ КОМПОНЕНТ
ФОРМУВАННЯ ЖИТТЄВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ОСОБИСТОСТІ**

Оксана Вячеславівна Ліхута,

методист Донецького обласного палацу
дитячої та юнацької творчості

**ПОЗИТИВНА ПСИХОЛОГІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ
ОСОБИСТІСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ**

Олена Миколаївна Гриненко,

кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач гуманітарно-науково-технічного відділу
Донецького обласного палацу
дитячої та юнацької творчості

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
ДОНЕЦЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ПАЛАЦ ДІТЯЧОЇ ТА ЮНАЦЬКОЇ ТВОРЧОСТІ

ДИТИНОЦЕНТРИЗМ ЯК СИСТЕМОУТВОРЮВАЛЬНА ІДЕЯ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ

ТЕТЯНА СОКОЛЕНКО,
КАНДИДАТ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК, ДОЦЕНТ,
ЗАВІДУВАЧКА МЕТОДИЧНОГО ВІДДІЛУ

Київ – 2021

Поняття дитиноцентризму – як у зарубіжній, так і вітчизняній педагогіці не є чимось новим. Наукового змісту воно набуло з виникненням нового педагогічного напрямку педоцентризму (від грец. *país* – дитина і лат. *centrum* – центр), згідно з якими організація та методи навчання визначаються безпосередніми, спонтанними інтересами й потребами дітей.

ПЕДОЦЕНТРИЗМ –
ВІД ГРЕЦ. PAÍS – ДИТИНА
І ЛАТ. CENTRUM – ЦЕНТР

Першим з педагогів-дослідників ще в XVII ст. найбільш повно здійснив фундаментальне теоретичне осмислення дитиноцентризму мислитель і засновник нової прогресивної педагогічної системи Я. А. Коменський. Оскільки людина є частиною природи, то розвивається вона за спільними з природою

законами, тому й освітній процес повинен будуватися згідно з цими законами.

Людина є частиною природи і розвивається вона за спільними з природою законами, тому і освітній процес повинен будуватися у відповідності з цими законами

Я. А. Коменський

В основі змісту досконалого процесу виховання лежить ідея гуманістичної парадигми виховання – ставлення до людини як до найвищої цінності, орієнтація на особистісну спрямованість, створення умов, які забезпечують її вільний саморозвиток, збереження своєї індивідуальності, входження в соціум та активну життєву позицію соціально-ціннісного спрямування.

Учений наголошує: «Якщо педагогіка хоче виховувати людину в усіх відношеннях, то вона повинна насамперед пізнати її також в усіх відношеннях».

**ДИТИНОЦЕНТРИЗМ –
ЦЕ ПЕДАГОГІКА ДИТИНСТВА**

Основною ж метою виховання повинна бути тільки сама дитина, бо все інше існує тільки для дитини, оскільки: «виховання бере людину всю, якою вона є, з усіма її народними й поодинокими особливостями, – її тіло, душу, розум».

**Виховання бере людину всю,
якою вона є, з усіма її народними
і поодинокими особливостями, –
її тіло, душу, розум**

К.Д. Уманський

Ідеї дитиноцентризму протягом другої половини ХІХ – першої половини ХХ ст. розвивалися у межах кількох напрямів:

- *теорії вільного виховання;*
- *експериментальної педагогіки;*
- *прагматизму;*
- *функціональної педагогіки.*

НАПРЯМИ ДИТИНОЦЕНТРИЗМУ:

Дитиноцентризм

теорії вільного виховання

експериментальна педагогіка

прагматизм

функціональна педагогіка

Джон Дьюї поставив дитину у центр педагогічної системи, вказуючи на те, що дитина – сонце, біля неї й повинна обертатися вся освіта.

За останні роки відбулися істотні зрушення суспільної думки в напрямі юридичного визнання особливого статусу дитини: 1959 р. – прийняття Декларації прав дитини, 1979 р. – оголошений

ЮНЕСКО роком дитини, 1989 р. – прийняття міжнародної Конвенції про права дитини.

ВИЗНАННЯ ОСОБЛИВОГО СТАТУСУ

ДИТИНИ:

1959 р.

Прийняття Декларації прав дитини

1979 р.

Оголошений ЮНЕСКО роком дитини

1989 р.

**Прийняття міжнародної конвенції
про права дитини**

Осмислюючи проблему людини в умовах сучасної антропологічної кризи, коли існує загроза її існуванню, В. Г. Кремень підкреслює, що вихід з цієї ситуації полягає в переході до нової парадигми розвитку, коли не технології, не економіка, а людина в її новій якості стане метою і сенсом прогресу. Так виникає і стверджується людиноцентризм – нова стратегія поступу суспільства, в основі якої – не накопичення матеріальних благ і цінностей, а орієнтація на цінності духовні, знання, культуру, науку, без яких життя втрачає сенс. Джон Дьюї поставив дитину у центр педагогічної системи, указуючи на те, що дитина – сонце, біля неї й повинна обертатися вся освіта; інтереси дитини стають цінностями освіти.

ЛЮДИНОЦЕНТРИЗМ – НОВА СТРАТЕГІЯ ПОСТУПУ СУСПІЛЬСТВА

Переважна більшість сучасних педагогів-дослідників розглядають дитиноцентризм у контексті гуманізації освітнього процесу та тлумачать його як соціально-педагогічну модель освіти, системоутворювальною метою якої є створення умов для розвитку її природних задатків і здібностей.

Системоутворювальною ідеєю сучасної освіти має стати дитиноцентризм, який передбачає створення оптимальних умов для самоактуалізації кожного молодого українця. Такий підхід дозволить дитині пізнати себе, розвинутися на основі власних здібностей, та, ставши дорослим, максимально самореалізуватися, що є неодмінною умовою особистого щастя та динамічного несутеречливого прогресу.

Ідеї дитиноцентризму:

- відсутність адміністративного контролю, який обмежує свободу педагогічної творчості;
- активність дітей в освітньому процесі;
- орієнтація на інтереси та досвід дітей;
- створення освітнього середовища, яке перетворює навчання на яскравий елемент життя дитини;

- практична спрямованість освітньої діяльності, взаємозв'язок особистого розвитку дитини з її практичним досвідом;

- обов'язкове врахування інтересів кожної дитини;
- виховання вільної незалежної особистості;
- забезпечення свободи та права дитини в усіх проявах її діяльності, урахування її вікових та індивідуальних особливостей, забезпечення морально-психологічного комфорту дитини;

- упровадження самоврядування, що передбачає виховання гуманістичних та демократичних ідей і світогляду, необхідних сучасному суспільству;

- виховання «вільної незалежної особистості», яка «запалюється любов'ю та керується розумом» (за Д. Дьюї).

ІДЕЇ ДИТИНОЦЕНТРИЗМУ:

відсутність адміністративного контролю;

активність дітей в освітньому процесі;

орієнтація на інтереси та досвід дітей;

створення відповідного освітнього середовища;

обов'язкове врахування інтересів кожної дитини;

виховання вільної незалежної особистості;

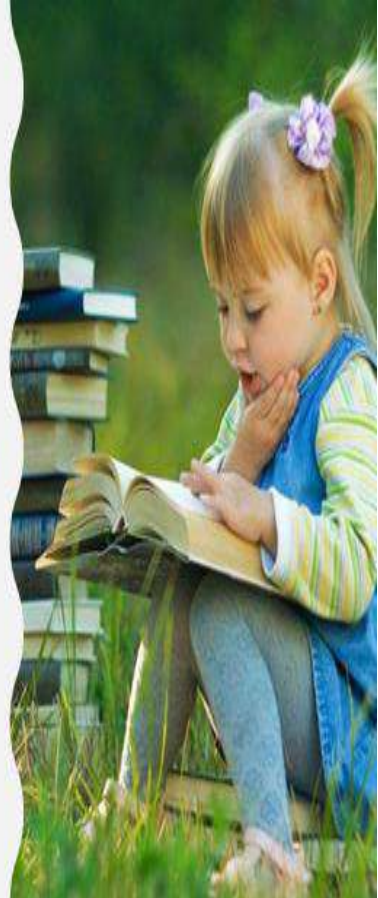
забезпечення свободи і права дитини в усіх проявах її діяльності;

урахування її вікових та індивідуальних особливостей;

забезпечення морально-психологічного комфорту дитини.

Під дитиноцентризмом, у сучасному трактуванні цього терміну, можна розуміти особистісно орієнтовану модель виховання дитини, призначення якої розширення її можливого життєвого шляху та саморозвитку на засадах гуманізації реального буття дитини, посилення уваги до системи її цінностей та інтересів задля формування в неї основ життєвої компетентності.

**ДИТИНОЦЕНТРИЗМ –
ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНА
МОДЕЛЬ ВИХОВАННЯ**

Тому головне завдання сьогодення – не вкласти в людину максимум знань, а навчити її оперативно отримувати інформацію, яка потрібна їй у кожній конкретній ситуації, виховати її з інноваційним типом мислення, інноваційним типом культури,

здатною діяти креативно. Відповідно, навчання та виховання повинно бути максимально наближеним до здібностей і особливостей конкретної дитини. В цьому полягає головна думка концепції дитиноцентризму.

Дитиноцентризм – модель освіти дитини, призначення якої розширення її життєвого шляху та саморозвитку, увагу до системи її цінностей та інтересів задля формування в неї основ життєвої компетентності.

Дитиноцентризм

модель освіти дитини, призначення якої розширення її життєвого шляху та саморозвитку, увагу до системи її цінностей та інтересів задля формування в неї основ життєвої компетентності.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
ДОНЕЦЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ПАЛАЦ ДИТЯЧОЇ ТА ЮНАЦЬКОЇ ТВОРЧОСТІ

**СОЦІАЛЬНО-
ПСИХОЛОГІЧНА ПРИРОДА
ПОЗАШКІЛЬНОГО
ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ:
ЦІННОСТІ
ДИТИНОЦЕНТРИЗМУ**

ОЛЬГА КАНЗЮБА,
ДИРЕКТОРКА ДОНЕЦЬКОГО ОБЛАСНОГО ПАЛАЦУ
ДИТЯЧОЇ ТА ЮНАЦЬКОЇ ТВОРЧОСТІ

Київ – 2021

Очікування суспільства, що стоять нині перед освітою, спрямовані на перехід позашкільної освіти на новий тип гуманістично-інноваційної освіти, формування покоління молоді, що матиме необхідні знання, навички й ключові компетентності для інтеграції в сучасне суспільство.

Сучасна педагогічна філософія базується на ідеології гуманізму і базових цінностях дитиноцентризму.

Серед головних факторів, які безпосередньо впливають на становлення особистості, вчені називають мікрофактори: сім'я, дошкільна дитяча установа, школа, позашкільне середовище тощо. Мікрофактори створюють мікроклімат, що стихійно та цілеспрямовано впливає на соціальний розвиток особистості.

В такому разі сім'ю, дитячі дошкільні установи, позашкільні заклади та школу називають інститутами соціалізації.

Такі інститути соціалізації як позашкільні заклади (центри позашкільної освіти, палаци дитячої творчості, клуби за інтересами тощо) орієнтовані на соціальне виховання, формування гармонійно розвинутої, соціально адаптованої особистості, що має високий рівень самореалізації у суспільстві.

**ЗПО – ВИХОВНІ ЗАКЛАДИ,
ЩО НАЙБІЛЬШ СПРИЯЮТЬ
СОЦІАЛЬНО-ТВОРЧИМ ДІЯМ
ТА ВЧИНКАМ ДІТЕЙ**

Заклади позашкільної освіти є виховними закладами, що найбільш сприяють соціально-творчим діям та вчинкам дітей. Це пояснюється та підтверджується соціально-психологічною природою позашкільного педагогічного процесу, у якому виховання йде попереду навчання та припускає перетворення дитячої творчої енергії у більш високі форми життя, які дають можливість розвитку усього найкращого, що є у дитині, тим самим створюючи його дійсну сутність. Соціально-педагогічний процес позашкільного закладу розглядається як процес духовного

взаємозбагачення педагогів та дітей в умовах комфортного психологічного клімату, оптимальних соціальних взаємовідносин, високої діалогічної культури співтворчості.

**Соціально-психологічна
природа позашкільного
педагогічного процесу :
виховання йде попереду
навчання**

У соціально-педагогічному процесі позашкільного закладу мають місце такі механізми соціалізації, як ідентифікація та інтеріоризація.

Ідентифікація - процес ототожнювання індивідом себе з іншою людиною, групою, колективом, який допомагає йому в оволодінні різними видами діяльності. В позашкільному педагогічному процесі, який базується на цікавому, емоційно забарвленому, активному спілкуванні, відбувається залучення індивіда до певної соціальної групи, яка допомагає засвоїти важливі зразки позитивної поведінки. Найбільш ефективно здійснюється процес ідентифікації, заснований на спільній творчій діяльності в групі, що має певні позитивні традиції.

Інтеріоризація - засвоєння індивідом напрацьованих суспільством норм, цінностей, стереотипів, що супроводжується внеском особистісного творчого компонента.

В соціально-педагогічному процесі позашкільного закладу створюються умови, які сприяють такому засвоєнню та стимулюють індивіда до творчої самореалізації. Індивід в цьому процесі не тільки засвоює норми, правила, стереотипи поведінки, але й творче змінює культурні традиції суспільства.

Головна мета соціально-педагогічної діяльності ЗПО:

- сформувати відношення до дозвілля як до часу для самовдосконалення, саморозвитку;
- навчити учнів розумно проводити вільний час;
- створити умови для самостійної, творчої, соціально значимої діяльності вихованців.

ГОЛОВНА МЕТА СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗПО:

- ❖ **Сформувати відношення до дозвілля як до часу для самовдосконалення, саморозвитку;**
- ❖ **Навчити розумно проводити вільний час;**
- ❖ **Створити умови для самостійної, творчої, соціальнозначимої діяльності вихованців.**

У зв'язку зі специфічною метою ми можемо говорити про специфіку позашкільної соціальної педагогіки, яка має свої задачі, принципи, зміст, методи та організаційні форми роботи.

Діяльність позашкільних закладів будується на сприятливому психологічному ґрунті - бажанні дітей брати участь в ній, і є особистозначимою

Для ЗПО характерні дві головні функції педагогічного процесу:

- 1) початкова, що спрямована на задоволення інтересу школяра до відповідного виду діяльності (особистозначима),
- 2) та основна, в результаті якої вихованець формується як соціальна особистість (соціально значима).

ГОЛОВНІ ФУНКЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ:

• початкова (особистозначима)

• основна (соціальнозначима)

• засвоєння норм та цінностей мікросоціуму (гуртка)

• втілення засвоєного досвіду при пошуках свого місця в соціумі

• внесенні особистісного досвіду в культурні традиції мікросоціуму.

Така двоякість педагогічного процесу визначається його динамічною природою: педагогічний процес позашкільного закладу - це завжди рух від виховання з боку педагога через самовиховання особистості дитини до пробудження її соціальної свідомості та перетворення нею мікросоціуму. Саме тому в ЗПО таке велике значення приділяється самостійній роботі, самонавчанню, самоконтролю вихованця. Кожний педагог-позашкільник вносить у методичну роботу щось своє, пов'язане зі своєю творчою індивідуальністю, захопленнями, досвідом, а також досвідом та інтересами дітей, надає їм можливість для проявлення ініціативності і творчості, особистої самостійності та організованості.

Рівень дозвілєвої діяльності учнів в педагогічному процесі ЗПО можна співвіднести зі стадіями соціалізації.

1. На першому рівні відбувається засвоєння вихованцями норм та цінностей мікросоціуму (гуртка)

2. На другому - відбувається втілення засвоєного досвіду при пошуках свого місця в соціумі.

3. На третьому - зміна, перетворення власної особистості та оточення, при несенні особистісного досвіду в культурні традиції мікросоціуму. Очевидно, що активність, самостійність, комунікативність, творчі навички та уміння дітей та підлітків підвищуються від першого рівня до третього, зростає також соціальна значущість особистості.

Пріоритети педагогічного процесу ЗПО:

- дитиноцентризм;
- визнання цінності дитинства;
- радість пізнання;
- презумпція талановитості дитини;
- розвиток особистості та умов для її формування;
- плекання здоров'я дитини та її безпека.

ПРІОРИТЕТИ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ ЗПО:

дитиноцентризм

визнання цінності дитинства

радість пізнання

презумпція талановитості дитини

розвиток особистості та умов для її формування

плекання здоров'я дитини

безпека

Для педагога позашкільного закладу захоплення дитини - це ключ до виховання її творчої особистості

Т.І.Сущенко

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
ДОНЕЦЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ПАЛАЦ ДІТЯЧОГО ТА ЮНАЦЬКОЇ ТВОРЧОСТІ

**ПЕДАГОГІКА
ПАРТНЕРСТВА –
КЛЮЧОВИЙ КОМПОНЕНТ
ФОРМУВАННЯ ЖИТТЄВОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ
ОСОБИСТОСТІ**

ОКСАНА ЛХУТА
МЕТОДИСТ МЕТОДИЧНОГО ВІДДІЛУ

Київ – 2021

Справжній педагог не той, хто розкриває вихованцю таємниці буття вказуючи йому прямий шлях до храму науки, а той, хто своєю мудрістю запалює сонце над головою дитини, викрешуючи іскру допитливості, спонукаючи самостійно відшукати ключ до знань.

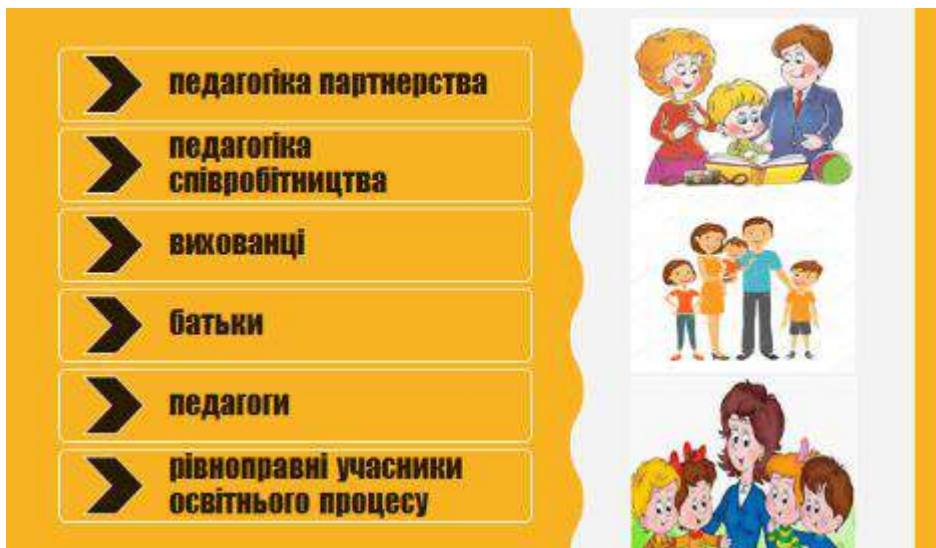

Ці слова лежать в основі гуманістичної парадигми виховання, яка спирається на педагогічну філософію дитиноцентризму, а та в свою чергу визнає дитину найвищою

цінністю. Тож, саме на цьому робить акцент педагогіка партнерства.

Ключовими словами будуть такі дефініції: педагогіка партнерства, педагогіка співробітництва, вихованці, батьки, педагоги, рівноправні учасники освітнього процесу.

Сьогодні доцільно говорити про зміну парадигми «освіта=навчання» парадигмою «освіта=становлення» (становлення людини, її духовності, індивідуальності, самотворення, самоформування).

Чи можливе становлення дитини, якщо на неї весь час будуть тиснути батьки, педагоги? Звичайно ні. Це призведе лише до того, що дитина стане «закритою», боязкою, невпевненою.

Тому дуже доречною є зміна парадигми «освіта=навчання» парадигмою «освіта=становлення». Бо саме така парадигма дозволяє формувати впевненні життєві компетентності особистості.

«ОСВІТА = НАВЧАННЯ»

«ОСВІТА = СТАНОВЛЕННЯ»

Педагогіка партнерства, або співробітництва ґрунтується на **принципах:**

- **гуманістичної спрямованості особистості** (її індивідуалізація, врахування можливостей кожної конкретної людини, сприяння її самореалізації та розвитку;
- **повага до особистості;**
- **діалогічності навчання;**
- **доброзичливого і позитивного ставлення;**
- **довіри у відносинах;**
- **соціального партнерства (рівноправності сторін);**
- **затребуваності нових професійних орієнтирів** у роботі педагога;
- **розподіленого лідерства** (проактивність, право вибору та відповідальність за нього).

Принципи педагогіки партнерства:

гуманістична
спрямованість
особистості;

повага до
особистості;

діалогічність
навчання;

доброзичливе і
позитивне
ставлення;

довіра у
відносинах;

рівноправність
сторін;

нові професійні
орієнтири;

розподілене
лідерство;

проактивність.

Педагогіка партнерства ґрунтується на **ідеях**:

- **ідея навчання без примусу.** Передбачає виключення всіх засобів примусу з арсеналу педагогічних засобів. Припускає наявність таких особистісних якостей педагога, як гуманність, комунікативність, ціннісне відношення до дитини.

- **ідея важкої мети** полягає у тому, що перед усіма вихованцями ставиться якомога складніша мета, водночас педагог всіма засобами має вселити у вихованців упевненість у тому, що мета буде досягнена, тема добре вивчена. Вихованців у цьому випадку поєднує не просто мета, а саме віра у можливість подолання труднощів.

- **ідея опори** полягає у наданні вихованцям опорних знаків (схем, таблиць, символів, слів) для забезпечення кращого розуміння, запам'ятовування матеріалу, а також для побудови відповіді.

- **ідея вільного вибору** полягає у наданні вихованцю свободи вибору у процесі навчання, тобто вихованець може обирати завдання, задачу, тему.

- **самоаналіз** реалізує ідею колективного аналізу та оцінювання діяльності кожного вихованця за умови володіння педагогом прийомами рефлексії, емпатії.

Так визначаємо основні засади педагогіки партнерства:

- ✓ спілкування, взаємодія, співпраця між педагогом, вихованцем і батьками;
- ✓ вихованці, батьки та педагоги об'єднані спільними цілями, рівноправні учасники освітнього процесу, відповідальні за результат;
- ✓ освітній заклад має ініціювати нове ґрунтове залучення родини у побудові освітньої траєкторії дитини;
- ✓ діалог і багатостороння комунікація між вихованцями, педагогами і батьками замінить односторонню авторитарну комунікацію «педагог-вихованець».

Основні засади педагогіки партнерства:

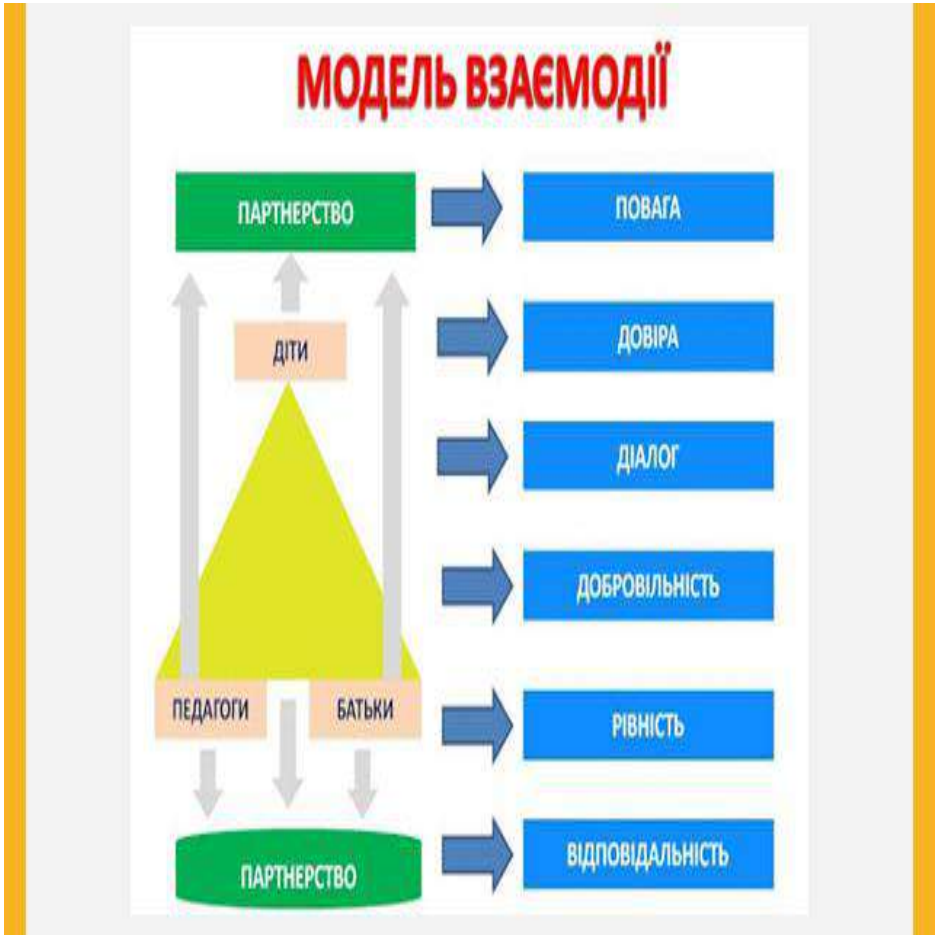
**спілкування,
взаємодія,
співпраця**

**рівноправні
учасники
освітнього процесу**

**діалог і
багатостороння
комунікація**

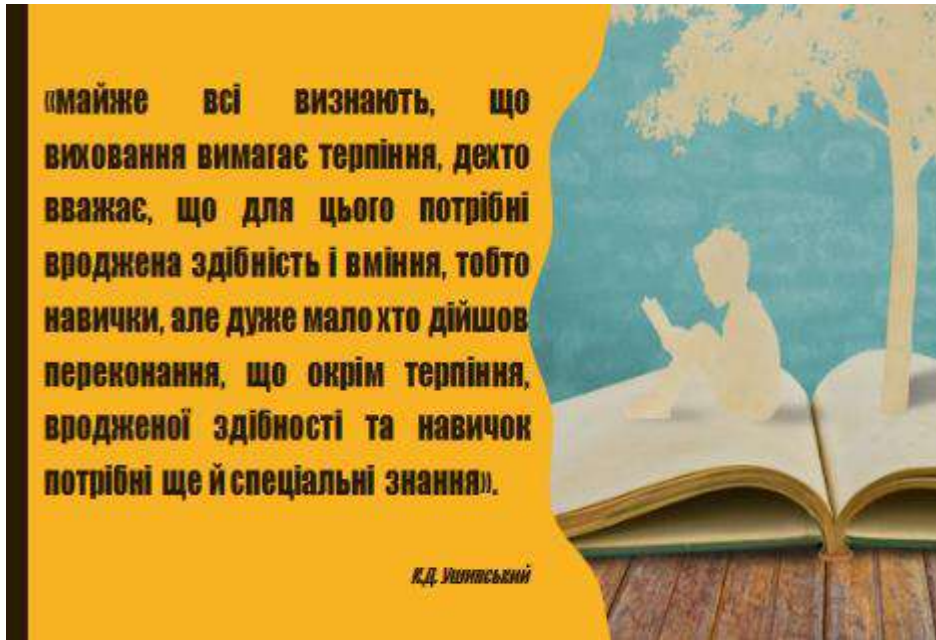
**нове ґрунтове
залучення родини**

Тож, модель педагогіки партнерства можна виділити таким чином: діти, педагоги та батьки рівноправні учасники освітнього процесу. Їхня взаємодія ґрунтується на: повазі, довірі, діалозі та рівності.

К. Ушинський стверджує: «майже всі визнають, що виховання вимагає терпіння, дехто вважає, що для цього потрібні вроджена здібність і вміння, тобто навички, але дуже мало хто

дійшов переконання, що окрім терпіння, вродженої здібності та навичок потрібні ще й спеціальні знання».

У сьогоднішні педагог повинен бути для вихованця наставником, турботливим дорослим другом, який стає для дитини значущою людиною, яка хоче і може присвячувати їй свій час, знання та сили.

У такій ситуації педагог опановує нові ролі у взаємодії з вихованцями. Це роль фасилітатора, наставника, тьютора і т.д.

Нові ролі педагога.

- **роль фасилітатора** (від англ. facilitate – полегшувати, сприяти), той, хто підтримує дитину в її навчальній діяльності через педагогічну взаємодію, допомагає, надихає;
- **роль тьютора** (від англ. tutor – учитель), той, хто індивідуально працює з інтересом дитини – виявляє освітні запити, проектує освітню діяльність, організовує рефлексію, проектує наступні кроки в освіті.

НОВІ РОЛІ ПЕДАГОГА:

Тож, на основі сказаного можемо зробити такі висновки.
Педагогіка партнерства:

- ґрунтується на засадах педагогічної філософії дитиноцентризму;
- педагогіка з особистісно орієнтованим навчанням та вихованням;
- це простір дитинства, який будується на засадах рівності, діалогу, співпраці;
- ключовий компонент формування життєвої компетентності особистості.

ПЕДАГОГІКА ПАРТНЕРСТВА:

- ґрунтується на засадах педагогічної філософії дитиноцентризму:

- педагогіка з особистісно орієнтованим навчанням та вихованням:

- це простір дитинства, який будується на засадах рівності, діалогу, співпраці:

- ключовий компонент - формування життєвої компетентності особистості.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
ДОНЕЦЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ПАЛАЦ ДІТЯЧОЇ ТА ЮНАЦЬКОЇ ТВОРЧОСТІ

ПОЗИТИВНА ПСИХОЛОГІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ ОСОБИСТІСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ

ОЛЕНА ГРИНЕНКО,
КАНДИДАТ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК, ДОЦЕНТ,
ЗАВІДУВАЧКА ГУМАНІТАРНО-НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ВІДДІЛУ
Київ – 2021

Позитивна психологія – галузь психологічного знання і психологічної практики, в центрі якої знаходиться позитивний потенціал людини.

**ПОЗИТИВНА ПСИХОЛОГІЯ –
ГАЛУЗЬ ПСИХОЛОГІЧНОГО
ЗНАННЯ І ПСИХОЛОГІЧНОЇ
ПРАКТИКИ, В ЦЕНТРІ ЯКОЇ
ЗНАХОДИТЬСЯ ПОЗИТИВНИЙ
ПОТЕНЦІАЛ ЛЮДИНИ.**

Засновником позитивної психології як академічної області є Мартін Селигман, який вважав, що парадигма сучасної психології повинна бути змінена: від негативності – до позитивності. Психологія займалась здебільшого тим, що погано у житті людини (хвороби, депресії). Вона якби забула про сильні сторони особистості. Але люди бажають не тільки позбавитися недуг, їм необхідно знайти мету та сенс життя. Настав час створити нову науку, яка вивчає позитивні почуття, щоб допомогти людині (а тим паче дитині) розвинути позитивні властивості характеру і досягти того, що Аристотель називав «благим життям».

«НОВА ПОЗИТИВНА ПСИХОЛОГІЯ»

Мартін Селігман

Розуміння людини та її природи в рамках позитивної психології:

- кожна особа є джерелом, регулятором власних проблем і конфліктів;
- кожен є носієм здатностей та автором можливостей змін свого життя на краще, бажане.

Розуміння людини та її природи в рамках позитивної психології:

- **КОЖНА ОСОБА Є ДЖЕРЕЛОМ,
РЕГУЛЯТОРОМ ВЛАСНИХ
ПРОБЛЕМ І КОНФЛІКТІВ;**
- **КОЖЕН Є НОСІЄМ ЗДАТНОСТЕЙ
ТА АВТОРОМ МОЖЛИВОСТЕЙ
ЗМІН СВОГО ЖИТТЯ НА КРАЩЕ,
БАЖАНЕ.**

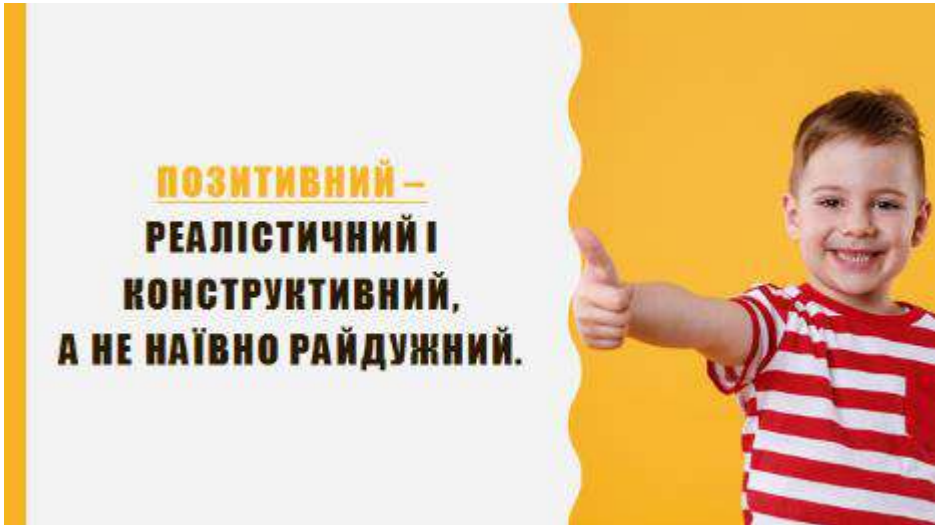
Позитивна психологія – це новий напрям у психології, де увага зосереджена не на психічних недугах, а на тому, що робить людину щасливою, про здібності переживати й продовжувати позитивні почуття; як позитивний стан впливає на людину, розвиток здатності акцентувати свою увагу на приємних моментах життя, забувати про старі прикрості, допомогти кожному виявити його індивідуальні сильні якості.

Відповідно виокремлені основні напрямки позитивної психології:

- позитивні емоції і суб'єктивне відчуття щастя (наприклад, насолода, оптимізм, впевненість у собі, наповненість енергією);
- позитивні риси характеру людини (мудрість, творчість, гумор, емпатія, любов);
- соціальні структури, що сприяють щастю і розвитку людей (здорова сім'я, свобода засобів інформації, комфортне середовище на робочому місці).

Разом з тим, позитивна психологія не є наукою про щастя. Позитивний підхід не означає інтерпретацію світу крізь «рожеві окуляри». Позитивний підхід – це позиція, даність, наявність на даний момент часу. Позитивний – реалістичний і конструктивний, а не наївно райдужний.

Людина за своєю природою володіє 2-ма вродженими здатностями – любити і пізнавати:

Вроджені здатності:

- здатність любити
- здатність пізнавати

1) *здатність любити* (емоційність, первинна) – це здатність людини любити і бути любимою. Обидва компоненти однаково важливі – здатність активно встановлювати, розвивати емоційні взаємини (любити) і здатність приймати і підтримувати емоційні взаємини (бути любимим).

2) *здатність пізнавати* (когнітивність, вторинна) – здатність учитися і учити – це здатність логічного, раціонального осмислення дійсності, що розвивається на основі знань.

ВРОДЖЕНІ ЗДАТНОСТІ:

здатність любити

**здатність
пізнавати**

Ці дві здатності складають сутність кожної людини. Людина від народження має всі здатності, які потрібно розвинути. Йдеться насамперед про розкриття вже закладеного потенціалу, а не наповнення ззовні. Зовнішній світ лише надає умови та інструменти самопізнання і саморозкриття.

**ЛЮДИНА ВІД
НАРОДЖЕННЯ МАЄ ВСІ
ЗДАТНОСТІ, ЯКІ ПОТРІБНО
РОЗВИНУТИ.**

Переживання позитивних емоцій стимулює:

- готовність надавати допомогу іншим;
- виявляти гнучкість мислення;
- знаходити широкі можливості для вирішення власних проблем;
- розширює репертуар мисленнєво-дійових виявлень;
- стимулює креативне подолання складних ситуацій;
- підтримує відчуття життєвої енергії;
- «гасить» негативні емоції.

ПЕРЕЖИВАННЯ ПОЗИТИВНИХ ЕМОЦІЙ СТИМУЛЮЄ:

готовність надавати допомогу іншим;

виявляти гнучкість мислення;

знаходити широкі можливості для вирішення власних проблем;

розширює репертуар мисленнєво-дійових виявлень;

стимулює креативне подолання складних ситуацій;

підтримує відчуття життєвої енергії;

«гасить» негативні емоції.

«Прищеплюючи дітям десятирічного віку навички оптимістичного мислення й орієнтації, ми вдвічі скорочуємо вірогідність депресії у підлітковому періоді»

Мартін Селігман

**Прищеплюючи дітям
десятирічного віку навички
оптимістичного мислення й
орієнтації, ми вдвічі скорочуємо
верогідність депресії у
підлітковому періоді**

Мартін Селігман

Позитивна психологія покликана допомогти людині не загубитись у потоці стрімких подій, знайти себе і повірити, що як птах народжений для польоту, так і людина створена для щасливого життя. Це надійний інструмент розвитку особистісного потенціалу дитини.

**ПОЗИТИВНА ПСИХОЛОГІЯ –
НАДІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТ
РОЗВИТКУ ОСОБИСТІСНОГО
ПОТЕНЦІАЛУ ДИТИНИ**

Наша адреса:

84100 Донецька область

м. Слов'янськ,

вул. Центральна (К. Маркса), 41

Наш сайт:

<https://donopdut.org.ua>

Наша електронна скринька:

donopdut@ukr.net